

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344
Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Rugsėjis - September 27, 1968 Nr. 99

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BLOKAI IR ĮTAKA

PASAULIO SUSKALDYMAS Į BLOKUS IR EUROPA

Čekoslovakijos įvykiai paryškino dažnai norimą užmiršti faktą, kad pasaulis nuo Jaltos laikų yra padalintas į blokus bei įtakos zonas ir kariaujama tik ten, kur riba tarp Maskvos ir Washingtono įtakos nėra tiksliai pravesta. Žinia, gali aiškinti, kad formaliai tokios sutarties nėra, kas atitiktų tikrovei, tačiau paliekant formalumus nuošalyje, reikia pastebėti, kad tik JAV ir Sovietų Sąjunga gali viena kita sunaikinti ir todėl jų interesuose glūdi pasidalinti likusį pasaulį ir išlaikyti jėgos balansą. New Yorko Times James Reston, kuris ragina sutikti su ta tikrove, aiškina, kad prezidentas Johnsonas už tat siekė ir siekia "virsnių susitikimo" su sovietais, kad vienu ypu baigti Vietnamo karą ir išspręsti eilę kitų klausimų. Deja, paskutiniai įvykiai nesudarė tam sutikimui geros ir tinkamos atmosferos. Tačiau "Lyndon Johnson is a poker player" ir jis visados yra pasiryžęs dramatišku žaidimu paimti susikauptusį žaidimo banką...

Paliekant tas galimybes, kurių realizavimas, atrodo, vargiai dabar patikimas, ateičiai, trumpam sustokime prie Europos, kurią esama palinkimo užmiršti.

"Ar tu atsimeni Europą?" -- į tokį klausimą rašo britų "Economist" savaitraštis, galima būtų duoti tokį atsakymą: "Europa yra senas geografinis pavadinimas sferos, kur susitinka sovietų ir amerikiečių interesai (where the Russian and the American world happened to meet) Kaip savistovus vienetą Europa retai kada taip neturėjusi reikšmės kaip dabar. Čekoslovakijos laisvės troškimas buvo išpriešartautas ir tos Europos valstybės,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kurios nėjo kartu su rusais, dėl to nepajudinos nė piršto. "Nors jų gyventojų skaičius kartu suėmus -- konstantuoja Economist -- yra beveik toks pats kaip agresorių, o ūkinis pajėgumas net didesnis. Jos nepajudėjo ne dėlto, kad amerikiečiai joms būtų uždraudę pajudėti, bet dėl to, kad jų tarpe nėra nei vienybės, nei pagaliau priemonių, ką nors padaryti".

Šioje vietoje reiktų įterpti, kad bandymų iš europiečių pusės kėlusių padaryti prieš Čekoslovakijos krizę neturėjo. Reikia atsiminti tik de Gaulle pastangas, kurios nedavė rezultatų, ir daug vėlesnius vokiečių bandymus, kurie dabar pasibaigė sovietų grąsinimu ginklu intervenuoti Vakarų Vokietijoje, kam jie, sovietai, esą turi teisės pagal Jungtinių Tautų Chartos 53 ir 107 straipsnius, kurie leidžia II Pas. karui nugalėtojams kištis į buvusių priešų reikalus.

Atrodo, kad Maskva rado reikalo pagrasinti vokiečiams įvairiais sumetimais. Visų pirma, jai reikalinga įtampa savo imperijos viduje, kad pateisintus griežtas priemones. Antra, jie nori psichologiškai išnaudoti sukilusią baimę Vokietijoje. Mat, sovietų kariuomenės įsitvirtinimas Čekoslovakijoje praktiškai leidžia jiems Vakarų Vokietiją pulti be lengviau pastebimų pasiruošimų. Buvo skaičiuojama, kad sovietai, ruošdamiesi puolimui, turėtų skirti bent 48 valandas susigrupavimui. Čekoslovakijos teritorijoje. Dabar to nereikės. Jėgų balansas yra toks, kad vadinamos Varšuvos pakto valstybės turi po ginklu ir paruošties stovyje 149 divizijas su pus-

antro milijono karių, o Nato tik 43 (tiesa, kiek didesnes) divizijas su 650.000 karių. Kitaip sakant, balansą išlygina tik amerikiečių atominis pranašumas, jei tie norėtų ir nebijotų jį panaudoti.

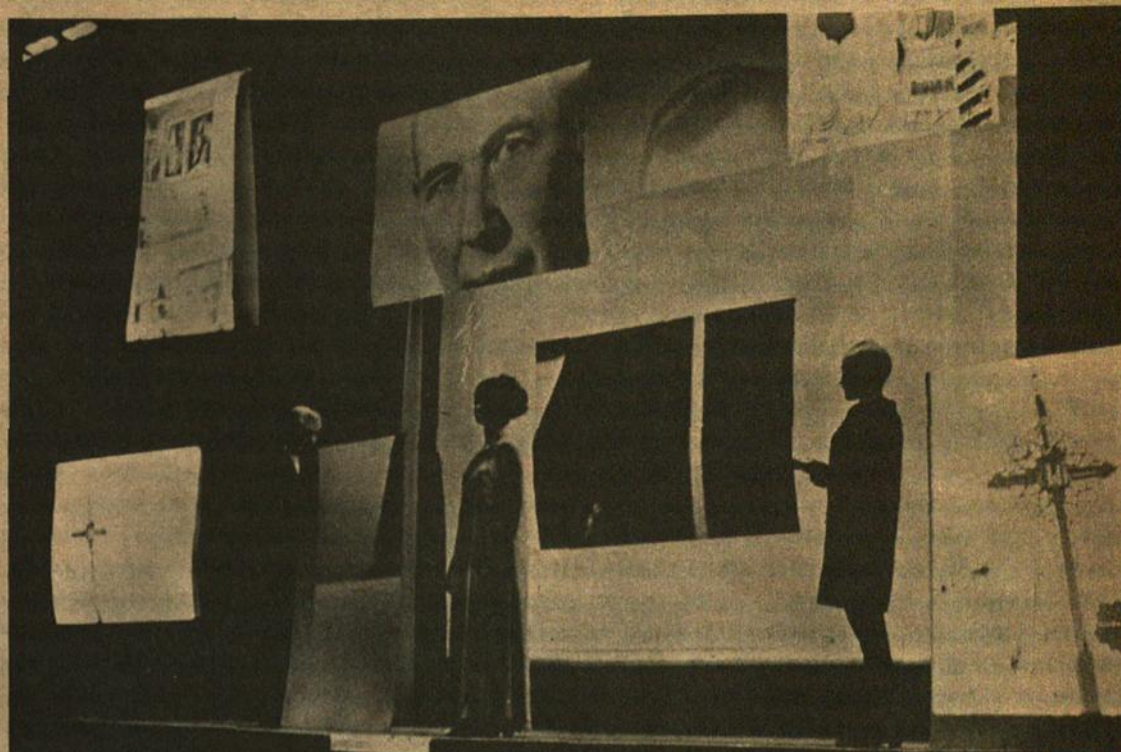
Už tat Čekoslovakijos krizei prasidėjus, vokiečiai į Washingtoną pasiuntė du savo seimo narius -- krikščionio demokratą Kurt Birrenbachą ir socialdemokratą Helmut Schmidą, -- kad tie, nesilaikydami diplomatus varžančio protokolo, galėtų atvirai išsikalbėti su prezidentu Johnsonu ir jo artimaisiais patarėjais. Jiems Washingtono buvo duota suprasti, kad šiuo metu viskas, ką jie gali padaryti, yra išlaikyti rimtį: "Ruhe sei die erste Nato Pflicht" -- Ramybė esanti pirmoji NATO pareiga -- pranešė Der Spiegel.

Kartu vokiečiai pamatė, kad jų socialdemokratų taip peršama ir koalicijos partnerio - krikščionių demokratų - su mažesniu entuziazmu priimta "atlydžio" politika -- Entspannungspolitik -- sulaukė nelaimingo galo.

Ta Brandto politika buvo siekiama išjudinti sustingusius Europos frontus. Ne ginklais, bet visų pirma prekybos ir kitokiais ūkiniais santykiais. Sovietų akyse tos ūkinės pastangos, kurios galėjo atnešti visiems jų dalyviams tik naudos, buvo labai pavojingos. "Vakarų Vokietija -- rašė Maskvos 'Pravda' -- Čekoslovakiją norėjo išnaudoti kaip koridorių savo kariuomenei nugalėti prie Sovietijos sienų!"

Žodžiu, vokiečių flirtas su jos satelitais Maskvai dar mažiau patiko negu ankstyvesni de Gaulle bandymai. Ir aišku kodėl. Vokietija, šiuo

(Nukelta į 2 psl.)

Antano Olio 10 metų mirties sukakties minėjimas Chicagoje. Viršuje atliekant meninę programą: vidury solistė D. Zakaraitė, kairėje Š. Valiukėnas ir dešinėje V. Ruibytė. Meninę dalį paruošė ir apipavidalino Darius Lapinskas. Apačioje dalis minėjimo dalyvių. Pirmoje eilėje sėdi ketvirta iš kairės velionies našlė Verna Olienė.

CHICAGA MINĖJO ANTANĄ OLĮ

Be eilės straipsnių vietos lietuvių spaudoje, minėjimo valandėlės "Margučio" radijo programoje, Chicagoje lietuvių prisiminę ir pagerbė Antaną Olį, jo 10 m. netekimo progą, atskirioje akademijoje, rugpiučio 24 d. Nežiūrint tą dieną buvusios šilimos ir nepaprasto tvankumo ore, publikos prisirinko artipilnė Jaunimo Namų didžioji salė. Tai, teisingai Antanas Lapinskas pastebėjo, aiškiai rodo, kokią artimumą ir ryšį chigaiškiai turėjo ir tebeturi mišiam Antanui Oliui.

Minėjamą - akademią atidarė ir vedė Petras Vėbra, ALTS Chicago sk. pirmininkas ir šio minėjimo vyriausias organizatorius.

Adv. Antanas Lapinskas, pagrindinis kalbėtojas, lakiau žodžiu ir pasirinktais deimaniukais iš Velionio Antano Olio minčių ir darbų, gražiai nutapė jo asmens bruožus, jo -- amerikiečio lietuvių filosofija, polėkius ir jiems siekti būdus. Galbūt, galima žemiau teikiamus Antano Lapinsko žodžius, skaityti jo turiningos kalbos santrauka: "Antanas Olis, gimęs, augęs ir mokslinęs Chicagoje, tėvų žemės - Lietuvos nematęs, mylėjo ją ir lietuvių visa širdimi. Antano Olio rytinė mintis ir vakarinė malda buvo -- Lietuva, jos rūpesčiai..."

Meninė minėjimo dalis. Daugumai publikos buvo tai naujovė ir savo idomumu ji nuteikė visus rimčiai ir dėmesiiui. Scenoje įvairiomis varšomis besikeičiančiame suskaldytame ekrane rodoma skaidrėmis Antano Olio gyvenimo vaizdai. Tuo pačiu metu pakaitomis kalba Vitalija Ruibytė arba Jonas Valkiūnas, pasako-

dami, ryškindami Velionio gyvenimo įvykius. Arba. Pasakojimų tarpuose solistė Dalia Zakaraitė nuotaikingai dainuoja Velionio mėgtasias dainas... Solistė atliko Stasio Šimkaus, Olgreičiau, greičiau; Antano Vanagaičio, Aš bijau pasakyt ir Svajūnėlis; Al. Kačanausko, Kad aš našlaitėlė ir V. Janas Valkiūnas, pasako-

(Nukelta į 2 psl.)

Sol. Prudencija Bičkienė ir jaunoji solistė Dalia Zakaraitė, susitikusios Jaunimo Centre, Chicagoje. D. Zakaraitė šį šeštadienį atvyksta į Clevelandą dalyvauti Dirvos jaunųjų dainininkų varžybose - koncerte.

V. Noreikos nuotrauka

Lietuvos Diplomatinijos Šešas S. Lozoraitis, viešėdamas Chicagoje, aplankė Balzeko Lietuvių kultūrinį muziejų. Nuotraukoje iš kairės: Lietuvos pasiuntinybės prie Šv. Sosto sekretorius S. Lozoraitis, jr., Lietuvos gen. konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, muziejaus direktorius S. Balzekas, jr. ir Lietuvos Diplomatinijos Šešas S. Lozoraitis.

J. Kasakaičio nuotrauka

ALTS-gos Detroito skyriaus suruoštos išvykos dalyviai.

J. Gaižučio nuotrauka

Vytautas Didysis yra karalius

Tautos šventės minėjimas gamtoje

Rugsėjo 15 d. rašytojas Vytautas Alantas skaitė paskaitą, susijusią su Tautos Švente, atviroje gamtoje p. p. Adamsų vasarvietėje, kur ALTS-gos Detroito skyrius buvo suorganizavęs išvyką savo narių ir svečių su šeimomis.

V. Alantas palietė savo paskaitoje Vytauto Didžiojo vainikavimo aplinkybes ir suvažiavimą Lucke. "Vytautas Didysis į gyvenimo pabaigą buvo pasiekęs galybės apogėjų... Lucko suvažiavime išryškėjo Lietuvos politikos ateities gairės, kurių norėjo laikytis tiek Vytautas, tiek ir visas kraštas," kalbėjo Alantas.

Vokiečių imperatorius Zigmantas kreipėsi į Jogailą, kad jis sutiktų, jog Vytautas būtų karaliumi. Jogaila jam atsakė: "Mielasis broli, aš myliu kunigaikštį Aleksandrą Vytautą, linkiu jam visokios garbės ir sėkmės, ir ne tik karališkuoju, bet ir imperatoriškuoju vainiku papuoštą norėčiau jį matyti."

CHICAGA MINĖJO ANTANĄ OLĮ...

(Atkelta iš 1 psl.)

kubėno, Plaukė antelė. Visa toji vaizdo, žodžio ir dainos slinktis tarytum, užbūrė žiūrovus. Programa atlikta visų dalyvių aukštame lygyje. Solistei akompanavo ir bendrai visą šią meninę programą sudarė ir režisavo komp. Darius Lapinskas. Publika pastebimai buvo dėkinga už taip gražų Antano Olio prisiminimą bei pagerbimą.

Po minėjimo Veros Olienės vardu, publika buvo pakviesta į žemutinę salę kava. Čia gražiai vaišino, kavą su užkandžiais paruošusios S. Rudokienė, E. Matutienė ir jų talkininkės.

M. Valiukėnas

ti. Pats mieliai atsisakė, daugiau lenkų karalystės ir ant jo galvos uždėčiau savąjį vainiką". Anot V. Alanto taip rašęs metraš. J. Dlugožas.

Prasidėjęs lenkų sąjūdis prieš Vytauto vainikavimą ir, kaip žinome, lenkų kariuomenė sulaukė pasiuntinių su karūna ir Vytautas, negavęs karūnos, dėl įvykusios jo paties nelaimės, mirė 1430 m. spalio 27 dieną. Pergvenimas buvo nepaprastai skaudūs. V. A. sakė: "Jei Vytautui būtų pavykę vainikuotis, nesvyruojant galime tvirtinti, kad Lietuvos suverenumas būtų įgavęs kur kas tvirtesnę teisinę pagrindą ir kad Lietuvos karalystė, gal būt, būtų nusitęsusi iki moderniųjų amžių".

V. A. paminėjo ne visiems girdėtą faktą, būtent: "kad Vytautas jau buvo kartą paskelbtas Lietuvos Karaliumi, o tai įvyko 1398 m. per taikos derybas su vokiečiais Saline, Nemuno saloje".

V. A. kelia klausimą, kaip ilgai lietuviai Vytautą vadins kunigaikščiu? Jis sako: "Juk neginčytinas faktas, kad imperatorius jam pripažino karaliaus vainiką, kad vainikas buvo siunčiamas ir kad tik dėl lenkų intrigų jis nepasiekė

kandidato į karalius... Juk Vytauto kunigaikštiskasis titulas buvo pakeltas į karališkąjį? Man visą laiką knieti toks klausimas: ar daktaras, kuriam plėšikai atėmė diplomą, dar lieka daktaras? Juk Vytautui buvo nukalta karūna ir surašyti atitinkami raštai, kaip sakant, buvo išduotas diplomats tituluotis karaliumi, tačiau mūsų istorikams jis vis dar tebenešioja vasalinį didžiojo kunigaikščio titulą. Man rodos, seniai reikėjo nuo to Lietuvą ir jos didįjį valdovą žeminančio titulo atsisakyti ir vadinti jį jei ne karaliumi, tai bent lietuvišku žodžiu: valdovu ar viešpačiu. O mūsų istorinėje ikonografijoje Vytautas turėtų būti vaizduojamas su karališkąja karūna padėta šalia jo".

V. A., paminėjęs teigiamybes apie to meto valdovą, pastebėjo, jog Vytautas ir jo artimieji valstybininkai nebuvo susirūpinę kultūriniu puse. Jis sakė: "... Mūsų valdovai nesusiprato ar nepasirūpino lietuvių kalbą padaryti valstybine kalba, nesukūrė lietuviško rašto ir neišsteigė jokios lietuviškos mokyklėlės! Jei jūs būtumėt eję į Rytus su savo kalba ir

kultūra, šiandien turėtumėte šimtą milijonų lietuvių! Ir savo kalbą išvedėme į valstybinį gyvenimą pavėlavę mažiau nei tūkstantį metų. Juk lietuvių kalba tapo valstybine kalba tik 1918 metais!"

Toliau p. Alantas taip sako:

"Taigi, analizuodami Vytauto Didžiojo veiklą, mes matome, kad tos veiklos politinis, karinis ir, sakyčiau, ekonominis sektoriai iškėlė Lietuvą į pirmąją galybę Rytų Europoje ir kad tos veiklos kultūrinis ir kalbinis sektoriai yra lygūs nuliui. Manau, kad ne kiek nebus perdrąsus tvirtinimas, jei pasakysime, kad tų abiejų sektorių ignoravimas galų gale Lietuvos imperiją ir pradžudė. Aš visada galvoju, kad nėra prasminga žiūrėti į savo tautos didžiuosius žmones vienašališkai, t.y. kelti aikštėn tik jų nuopelnus ir užmerkti akis prieš jų klaidas. Joks kad ir didžiausias vyras jų neišvengia: neišvengė jų kaip matome, ir Vytautas. Mūsų smerkimas ir piktinimas tų klaidų nebeatitaisys, tačiau jų rimtas ir šaltas svarytymas gali būti naudingas ateičiai. Juk ne be reikalo sakoma, kad iš klaidų mokomasi."

Iš to ką aš čia pasakiau galima padaryti keletas išvadų:

1. Mes matėme, kaip anais laikais valdovo asmuo buvo glaudžiai susijęs su visos valstybės likimu. Viskas priklausė nuo monacho sugebėjimų, išmonės, orientacijos ir tt. Ir tai lietuvių tautai, užsienio tiek vidaus politiką. Kažin ar mes labai apsiriksime pabrėždami, jog Vytautas nesvyruodamas galėjo pasakyti: Lietuva tai aš.

2. Mes pagaliau turėtume baigti didžiavimąsi savo tolerancija, kuri galų gale mus ir pradžudė. Tai nebuvo jokia tolerancija, o tik savo tautos interesų nesupratimas, ignoravimas ir nesugebėjimas įvertinti tautinio, sakyčiau, gal etnografinio elemento valstybės pastovumui bei jos plėtrai patikrinti. Vytauto Didžiojo imperija žlugo, kadangi neturėjo tvirto lietuviško nugarkaulio.

3. Rugsėjo aštuntoji mums, lietuviams, turėtų būti gedulo, susimąstymo ir daugelio istorinių vertybių bei savo charakterio bruožų peržiūrėjimo ir perkainavimo diena".

V. Alantui, už įdomią paskaitą buvo išreikšta padėka gausiu plojimu. A. Musteikis visų dalyvių vardu rašytojui padėkojo už istorinių įvy-

Rašytojas ir Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pirmininkas Vytautas Alantas dalinasi išvykos įspūdžiais. Iš kairės: B. Gražulis, V. Alantas, V. Šarka ir J. Janušis. J. Gaižučio nuotrauka

LITERATŪROS VAKARAS DETROITE

1968 m. rugsėjo 28 d., 8 val. vak.

LIETUVIŲ NAMUOSE, DETROITE

Programą išpildys:

Pulgis ANDRIUŠIS

Antanas GUSTAITIS

Bernardas BRAZDŽIONIS

Stasys SANTVARAS

Po programos kavutė ir šokiai.

Auka: Suaugusiems \$3.00. Moksleiviams \$1.00.

Ruošia Dariaus-Girėno Klubas kartu su Lietuvių Namų Draugija.

kių paryškinimą. Po to prasidėjo užkandžiavimas su mieliais šeiminiškais ponais W. Adamais.

(am)

BLOKAI IR ĮTAKA

(Atkelta iš 1 psl.)

metu pergyvenanti savo "antrą ūkinį stebuklą", kuris jai padėjo sulaukyti infliaciją, tačiau nestabdė ūkinės pažangos, yra trečia po JAV ir Sov. Sąjungos pasaulio ūkinė galybė, kuriai visai nesunku jaučiamai pakelti tokios Čekoslovakijos ar Rumunijos pragyvenimo lygį pačiai iš to irgi laimint.

Rezultate vokiečiai turėjo patirti, kad jų "Ents-pannungspolitik" yra priešinga Maskvos-Washingtono išlyginimo -- Ausgleich -- politikai. Ir todėl gali būti, kad Nato, kaip ir Varšuvos paktai galų gale yra ne apsigynimo nuo priešo, bet ... drausmės savo satelitų tarpe išlaikymo priemonės! Buvęs vokie-

čių krašto apsaugos, o dabar finansų ministeris bavaras Franz - Josef Strauss savo naujoje knygoje "Herausforderung und Antwort" (Iššūkis ir atsakymas) panašiai samprotauja: "Maskva sąjungą (NATO) turi laikyti ne sau grėsme, bet priešingai -- įrankiu prižiūrėti savo narius, iškaitant ir federalinę respubliką (Vakarų Vokietiją). Įrankiu -- naudingu ir jai".

Kitaip sakant, sovietai sutvarkę savo satelitą Čekoslovakiją, dabar netiesiogiai ragina amerikiečius panašiai sutvarkyti savo Vakarų Vokietiją. Ar reiktų dar geresnio įrodymo, kad pasaulis faktinai yra padalintas į du blokus?

HELP WANTED MALE

WANTED 1ST CLASS
KELLER OPERATORS
MOE POLISHERS

Keller Operators with B.G. experience, preferably with B. G. 1 experience. Also experienced Moe Polisher Top wages in job shop. Contact Mr. Laag.

UNITED TOOL AND DIE
910 1/2 N. WASHINGTON ST.
KOKOMO, INDIANA 317-457-9331
An Equal Opportunity Employer (98-102)

I-T-E IMPERIAL CORPORATION

Has immediate openings for

JOURNEYMEN

MACHINE REPAIR MEN

Decide now to join I-T-E team of specialists and an investment in your future.

Call 313 — 875-7220, Ext. 234

Between 8 a.m. — 5 p.m. Monday through Friday or apply in person at 7610 Joseph Campau, Detroit, Michigan.

An Equal Opportunity Employer

(96-99)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Fridayby American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

ATEINA JAUNIEJI
TALENTAI

Įsidėmėkime šiuos vardus ir pavardes: Juozas Aleksiūnas, Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė, Liucija Buivydaite, Astra Butkutė, Karolė Dambrauskaitė, Viktorija Grigelaitytė, Vytautas Nakas, Leonilija Nakutytė ir Dalia Zakaraitė. Tai rinktinės mūsų jaunimo pažibos nuo Atlantopakraščio ligi Pacifiko, būsimosios mūsų kultūrinio gyvenimo žvaigždės, pasiryžusios šį šeštadienį dalyvauti Dirvos rengiamame jaunųjų talentų konkursiniame koncerte.

Kelias savaites Dirva savo pirmajame puslapyje trumpais bruožais supažindino su jais. Iš tų apybraižų sužinojome ne tik, kur šie jaunieji talentai ligi šiolei yra pradėję pirmuosius savo meninio pašaukime žingsnius, bet svarbiausia patyrėme, su koku rimtumu ir atsidėjimu jie yra ruošęsi žengti toliau ir aukščiau į mūsų kultūrinį gyvenimą ir pilnesniam savos lietuviškos kultūros atskleidimui ryžtasi aukoti gražiausią savo asmeninio gyvenimo dalį. Iš patyrimo žinome, jog menininko kelias niekuomet nėra lengvas, ypatingai pradedant. Retai kuriam jis nebuvo grubus ir kietas, skatinantis ir kartu žlugdantis. Tačiau tikrasis menininkas, vykdydamas savo pašaukimą ir ugdydamas prigimties jam idiegtą talentą, įeigu tik jis nepabūgsta gyvenimiškų sunkumų, visuomet išeina laimėtoju. Esame daugiau negu tikri, jog ir šio Dirvos konkurso dalyviai, įeigu ir ne visi, tai bent didelę daugumą netolimoje ateityje, ryžtingai pasieks savo meninio pašaukimo aukštumas. Ne kitaip atsitiko su Daiva Mongirdaite, Nerija Linkevičiūte, Antanu Smetona ir kitais ankstyvesnių Dirvos jaunimo konkursų laureatais.

Su koku rimtumu šio konkursinio koncerto dalyviai ateina į varžybą sceną, su tokia pat rimtumu rengėjai pasistengė juos pristatyti aukštesniais polekais besidominčiai ir jais gyvenančiai mūsų visuomenei. Scenoje pasirodys kiekvienas varžybų dalyvis su trimis savo paties pasirinktomis dainomis. Teisėjų komisija, kurią sudaro autoritetingi menininkai, padarys savo sprendimą, ir trys pirmieji varžybų laimėtojai galės pasijusti gavę moralinę Dirvos paramą savo tolimesnei menininko misijai.

Kiekvienose varžybose sveikindami laimėtojus, nepamirštame ir tų, kuriems nebuvo lemta laimėti, visa širdimi linkėdami jiems laurų ateityje, prisiminsime ir šį kartą nelaimėjusius, nes Dirva, po ilgesnės pertraukos imdamosi iniciatyvos naujus talentus atvesti scenon šiais nepriklausomybės sukakties metais, nė neketina šios iniciatyvos pamiršti kas keleri metai ateityje. Tą skatina ir gausus susidomėjimas šiomis varžybomis, kada keletas dalyvių, nesusėję laiku apsispręsti ir įsiregistruoti, šiais metais nebegalėjo dalyvauti.

Suprantamas ir visiškai natūralus domėjimasis jaučiamas ir Clevelando ir kitų vietovių visuomenėje, kuri ryžtasi šiame Dirvos rengime dalyvauti, išklaudyti nepaprastą devynetas pasiruošusių jaunųjų, gražių ateitį žadančių talentų viename vakare teikiamą programą ir savo atsilankymu paremti gražų ir girtiną Dirvos užsimojimą.

Šiuo metu vargu surastume kurį kitą gražesnę mūsų jauniesiems talentams paskatinti, kaip sklidinai pilnos salės entuziazmas, kada jie skinasi pirmuosius visuotinio pripažinimo laurus. Nepašykstėkime jiems to. Ir kada jie ateityje žavės tūkstantines minias, su pasitenkinimu galėsime prisiminti, jog mes patys matėme ir girdėjome, kaip jie savo meninę karjerą drąsesniu pasitikėjimu pradėjo suaktyviniame Dirvos talentų koncerte.

Štai dėl ko ir prašome gerai įsidėmėti jų vardus ir pavardes, kurias ateityje visais linksniais linksniuosis. Ir tai bus bene gražiausia Dirvos duoklė šiems Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties metams.

a. Ins.

SUPAINIOTI VARDAI IR
SĄVOKOS

DR. B. JONAITIS

"Draugo" rugsėjo 14 d. kultūrinis priedas pirmame puslapyje atspausdino tekstą dr. Kęstučio Keblio paskaitos "Valsybingumas ir tautiškas", kurią jis skaitė PLB seime rugsėjo 1 d. New Yorke.

Kaip matyti iš nuotraukos, autorius yra jaunas vyras, tačiau be "hippių" barzdos ir kudulų -- tai jau gerai. Straipsnio kalba ir stilius irgi be priekaištų, jis sugeba lietuviškai išsireikšti suprantama forma. Tai jau labai gerai. Tačiau nėra labai gerai, kai jis kalba ar rašo apie dalykus, kurių esmės jis gerai nesupranta. Pripažįstame jam teisę savarankiškai samprotuoti, tačiau turime teisę su kai kuriais samprotavimais ar išvadomis nesutikti.

Sekdamas gerokai vyresniu dr. J. Girniu, jis lietuviškus veikėjus išsivijoje skirsto į "tautininkus" ir "valstybininkus". Šie terminai yra klaidiną. Pagal išgyvenusių sąvoką "tautininkai" yra visiškai kaskita. Šiuo atveju reikėtų kalbėti apie "liberalus" ir "konservatorius", kaip jie patys save dažnai mėgsta vadinti. Daugeliui tų "liberalų" lietuviškas tautiškas tiek terūpi, kiek pernykštis sniegas. Teisinga yra pastaba, kad pirmieji yra nežymi mažuma, o antrieji didelė dauguma. Tačiau klysta autorius sakydamas: "Juk mes visi sutariame, kad Lietuvos išlaisvinimas yra mūsų išsivijos pastangų tikslas. Tą tikslą pripažįsta ir tautinę gyvybę akcentuojanti mažuma...". Būtų labai gerai, įeigu iš tikrųjų taip būtų. Tada neturėtume ir tų ginčų ar nesutarimų. Tačiau mes matome visai ką kita. Iškalbingieji "liberalų" atstovai kaip tik nesivaržydami kalba ir rašo, kad laisva ir nepriklausoma Lietuva yra visiškai nerealaus dalykas, tuščios svajonės, dėl kurių neverta burnos aušinti, reikia apie tai pamiršti ir gyventi realybe, ieškoti kokio trečio kelio ir t.t. Lygiai tą patį sako ir rašo rusai ir mūsų komunistai. Toliau tie neva "tautininkai" liberalai nuolat pabrėžia, kad šių dienų Lietuvoje viskas eina labai gerai, esą pasiekti dideli kultūriniai laimėjimai, Lietuvai nėra kitos išeities, kaip susitaikinti su rusų raudonųjų imperializmu, kuris nesąs jau toks baisus. Net ir praeityje rusų jungas nebuvo toks jau sunkus ir net kartoja komunistų tezę, kad rusai lietuviams daug gero esą padarę... Taip įrodinėja ne tik J. Žiugžda, bet ir toks V. Trumpa. Žinote, tokias pasa-

kas galima sekti tik paugliams ir nesubrendusiems ūsočiams, kurie nežino istorijos, negyveno nei po caristiniu, nei po komunistiniu rusų jungu, kurie nesupranta ar nenori suprasti, kas dedasi šių dienų Lietuvoje, kuriems ir statistikos daviniai apie sovietinę kolonizaciją negali išblaškyti iliuzijų ("wishful thinking", kaip amerikiečiai sako). Vieni jų tingi galvoti, o kiti ir nebėgali, nes jų smegenys yra išplauti (arba tikriausiai - prišuksinti) liberalių arba komunistinių profesorių, spaudos bei radijo. Jie vis kartoja, kad viskas ten darosi geriau, kad bolševizmas liberalėja. Jie gali bandyti ir mešką išmokyti kalbėti, nepastebėdami, kad įvyksta atbulas dalykas -- patys pasidaro meškiški, kaip toje A. Kairio komedijoje. Ir įvykiai Čekoslovakijoje tokiems turbūt neatvers akių (žr. "Naujų" rugs. 14 d. p. 6 apie L. Sabaliūno samprotavimus dėl įvykių Čekoslovakijoje).

Dr. Keblys labai žavi si demokratija. Tai labai įvairiai suprantamas dalykas. Juk komunistai skelbia, kad Sovietų Sąjunga esąs demokratiškiausias pasaulyje kraštas. Europietiška demokratija labai skiriasi nuo amerikoniškos. Europos demokratas pasiduoja daugumos valiai, tuo tarpu Amerikoje mažuma stengiasi riksmu ir grubią jėgą priversti daugumą paklusti, nusiileisti ir pildyti jų užgaidas. Tai chuliganizmas, bet ne demokratija. Mes visi žinome, kas atsitiko, kai nuo prez. Kennedy laikų tai "vociferous minority" buvo leista ne tik kalbėti ir demonstruoti, bet viską trukdyti, kas jiems nepatinka, net sudeginti išstisus miestų kvartalus, plėšti ir žudyti, nesišaukti jokių įstatymų, nepaklusti jokios valdžios ("civil disobedience"). Nors jiems buvo labai daug duota ir leista (dažnai neužpelnę, skriaudžiant kitus), bet vis yra negana. Pagaliau ta mažuma reikalauja sau visos valdžios, paklusnaus vykdymo visų jų užgaidų, nesuderinamų su jokia teise ir morale. Netrukus amerikiečiai pasisakys, ką jie mano apie tokią laisvę. Arba kodėl turi būti leidžiama keliems šimtams anarchistų ir komunistų suagituotų triukšmadarių naikinti universitetų įrengimus ir sustrukdyti studijas keliems tūkstančiams studentų, kurie nori dirbti ir pasiruošti gyvenimui -- ne dovanai viską gauti, bet įsigyti padoriu darbu. Autorius daug kalba apie "individo teises", visiškai neatsižvelgdamas, koks tas individas bebūtų. Tai vis amerikoniški paradoksalai. Blogai yra, kai kriminalistui suteikiama daugiau teisių, negu padoriam piliečiui, kuris nebesijaučia saugus nei

gatvėje, nei namuose, nors ant jo pečių sukrauta visa mokesčių našta ir kitos pareigos.

Civilizuotoje bendruomenėje visiškos laisvės niekas negali turėti. Reikia atsižvelgti bendruomenės, valstybės artautos reikalų. Todėl ir mūsų triukšmingoji mažuma (nesvarbu, kaip ją pavadinsime), neturi jokios teisės diskutuoti ir primesti savo valią daugumai. Jie gali savo tarpe diskutuoti kiek patinka, besistengdami pasizymėti originalumu, paleisti kaip balionus vieną nesąmonę po kitos, visados atsiras šiek tiek smalsulių pasiklausti, bet tai ir viskas. Niekas į juos rimto dėmesio neatreips. Kam daugiau rūpi Alabama, Mississipi arba Maskva, negu Lietuva, kurie deda viltis į kiniečių ar lietuvių komunistus, tie jokios naudos lietuviškai bendruomenei neatneš. Jie yra tik trukdymų šaltinis ir kuo greičiau nuo jų atsiribosime, tuo bus geriau. Pavyzdžiui, tokia grupelė darė dideles pastangas sutrukdyti Lituanistikos Instituto veiklą, kuris savo darbuose vadovosi lietuviška mintimi. Jokia vienybė su šitokia publika neįmanoma ir nereikalinga. Apsivalykime nuo jų! Praktiškai tariant -- atsiribokime ir nesukime sau daugiau dėl jų galvos, dirbkime produktyvų darbą, nes iš jų vistiek jokios pagalbos neturėjome ir neturėsime.

Yra grynas humoro dalykas, kai grupelė asmenų, mėgstanti pasigirti savo kultūriniais užsimojimais, demonstratyviai atsisakė dalyvauti antrame ir trečiame kultūros kongrese. Priežas-

tis tikrai juokinga: vieną kongresą boikotavo, nes buvo pakviestas jiems nepatinkąs paskaitininkas (vadinasi, kitaip manantiems žodžio laisvės nėra), o kitą todėl, kad nebuvo pakviestas jiems patinkamas asmuo. O jis nebuvo pageidaujamas todėl, kad jis arba kalba, taip, kad niekas negali suprasti, ką jis nori pasakyti, arba pažeria užgaulias nesąmones, dėl ko jis daugumai pasidarė "persona non grata". Kokią dabar teisę turi ta mikroskopinė mažuma diktuoti savo valią absoliučiai daugumai? Ar tai demokratiška?

Dabar sena pasaka apie santykius su tėvyne, kuriuos vėl pajudino dr. Keblys. Tai tik tuščias kalbėjimas. Juk visa tai pareina ne nuo mūsų ir ne nuo tautiečių tėvynėje. Tai grynai Maskvos politika, ką mes ir jie galime ir ko negalime daryti. Mes nieko negalime į Lietuvą pasiųsti ar nuvežti: nei knygų, nei žurnalų ar laikraščių, nei paveikslų ar plokštelių. Iš ten jie gali siųsti tik tai, kas tarnauja Maskvos propagandai. Net džiovintus lietuviškus grybus uždraudė siųsti giminėms dovanų į Ameriką, matyt, Maskva nusprendė, kad tai bloga propaganda. Į Lietuvą nuvažiauvę neturi progos net su giminėmis laisvai pasikalbėti. Vienas geras dalykas, tai siuntiniai, kuriuos pagal oficialią propagandą skurstapabėgėliai vis dėlto gali saviesiems nusiųsti, neatšizvelgiant į aukštus miltus ir visokius mokesčius. Kitas geras dalykas, kad nemaža lietuvių gali atvažiuoti į JAV su visokiom delegacijom, ekskursijom ir pavieniui pasisvečiuot pas gimines. Čia jie pamato, koks yra gyvenimas laisvame pasaulyje, kaip gyvena tariamai nelais-

(Nukelta į 4 psl.)

BEST WISHES FOR A SUCCESSFUL
SONG FESTIVAL

CONGRESSMAN

WILLIAM E. MINSHALL

23rd DISTRICT OF OHIO

Minshall for Congress Committee—Allen H. Neff, Secretary,
1053 Maplecliff Drive, Lakewood, Ohio 44130

Mums rašo

ATITAIŠYMAS

Dirvos Nr. 92 tilpo mano straipsnis "Kiek yra lietuvių". Pirmoje lentelėje bu-

vo grubi paklaida, būtent: lietuvių Lietuvoje 1967 m. buvo 3.064.000. Gaunasi įspūdis, jog 1968 m. lietuvių Lietuvoje esą beveik 700.000 mažiau kaip pernai. Tos lentelės pirmoje pozicijoje turėjo būti: "(LTSR

gyventojų 1967 m. buvo 3.064.000). Vadinasi, LTSR 1967 m. pabaigoje buvo 2.389.000 lietuvių, 350.000 rusų, 240.000 lenkų, 30.000 žydų ir 55.000 kitų.

Algirdas Budreckis

Supainioti vardai ir sąvokos...

(Atkelta iš 3 psl.)

mingi, nuskurę ir kapitalistų išnaudojami pabėgėliai, ką jie yra padarę kultūros srityje ir jų gyvenimą gali palyginti su savuoju. Tačiau abu tuodu dalyku yra visiškai nuo mūsų nepriklausą. Tad dėl tų santykių su kraštu ginčytis ir tvoras laužyti yra visiškai nerimtas dalykas. Latviai ir estai tuo klausimu diskusijų neturi. Latvių išeivių vadovybė pareiškė spaudoje pageidavimą to reikalo nediskutuoti ir pas juos viskas ramu. Jie yra protingesni arba drausmingesni, negu mūsų šie.

Toliau dr. Keblys per daug nusiskundžia, kad išeivijoje esą apleisti kultūriniai reikalai ir pirmenybė atiduodama politiniams. Taip buvo anksčiau, tačiau dabar reikalai taisosi. Dainų ir liaudies šokių šventės, kultūros kongresai, opera, daugybė visokių premijų rašytojams ir menininkams, literatūros vakarai ir koncertai -- juk tai vis kultūrinė veikla. Jų buvo gerų ir šio Bendruomenės seimo metu. Lietuvų Fondas skiria lėšas tik kultūrinei veiklai paremti. Kai kas kultūrinę veiklą supranta dirbtinu genijų pėrinimu. Tokia mašina dar neišrasta. Genijai gimsta, bet nėra išperiunami. -- Tiesa, klaidų buvo padaryta. Koks ketvirtis milijono lietuviškos visuomenės sudėtų lėšų buvo iššvaistyta blogai vedamai politinei veiklai. Na, bet kur mūsų nenubyrėjo...

Vistiek daug kas nepritars per dideliam ALT ir VLIKo veiklos ar neveiklos peikimui ir jų niekinimui iš jaunųjų pusės. Žinoma, reikia sutikti, kad toks VLIKas pridarė klaidų praeityje. Galės jų padaryti ir ateityje. Dr. Kebliui labai nepatinka, kad jis nedemokratišku būdu sudarytas. Gal dr. Keblys nežino, kad Hitleris užvaldė Vokietiją grynai demokratišku būdu, laimėdamas rinkimus į Reichstagą. Reader's Digest rašė: apskaičiuota, kad per prezidentinius rinkimus JAV-se abididžiosios partijos kartu sudėjus neteisėtai praveda vidutiniškai apie du milijonų balsų. Vieno balso kaina -- 5 dol. Viskas brangsta, gal ir balsai pabrangs. Kartais iš to laimi viena, kartais kita partija, žiūrint kuriai partijai ir kokioje vietoje pasisėk daugiau balsų "prašmūgelioti". Toks Kennedy nebūtų buvęs išrinktas prezidentu, jei ne tos balsų "kombinacijos" Illinois valstijoje ir kitur. Tad demokratiniai rinkimai dar nėra visai išganymas. Todėl ar VLIKas bus sudarytas pagal amerikoniškos demokratijos receptą, su balsų pirkimu ir sukčiavimu, ar kaip kitaip, tai antraeilis dalykas. Svarbiausia reikia žiūrėti ne formalių, bet ko gerogailima tikėtis iš mūsų po-

litinės kovos institucijų. Atsiminkime, kad politinę kovą galime tęsti tik mes išeivijoje. Tėvynėje politinė kova neįmanoma, nes atsitiktų blogiau, negu Čekoslovakijoje. Kartojų, VLIKas padarė klaidų, kaip beprasme kova su mūsų diplomatinės atstovais. O dar didesnių klaidų pridarė daug didesnių valstybių ir daugiau išgarsinti vyrai. Ne tik vokiečiai, bet ir vakariečiai pralaimėjo mūsų prie Nemuno Vyslos ir Oderio, o tada prasidėjo nenutrūkstama sprogimų grandinė. Jei didieji nebūtų padarę tų didžiųjų klaidų, šandien mes nebūtume čia, bet savo krašte, nebūtų raudonosios Kinijos ir raudonosios Kubos, rusai nesėdėtų Berlyne ir Prahoje. Kai dėl amerikiečių, tai jie ne tik būtų sutalpę milijonus dolerių naudingiesiems darbams, bet būtų laimėję Korėjos karą, o tada nebūtų buvęs reikalingas ir šis nuostolingas karas Vietname, kuris yra tik Korėjos karo tęsinys, nes nebus taikos be pergalės. Labai gaila, tačiau klaidos yra žmogiškas dalykas. Todėl galima atleisti VLIKo veikėjams už jų klaidas, tačiau negalima atleisti tiems tautiečiams, kurie iš viso neišvengia kovos dėl laisvės principą. Štai "Metmenų" 15 nr., po 94 rašoma: "VLİKas save laiko mūsų tautos valios pagrindiniu reiškėju, nes jis įkūnija tautos norą kovoti už savo laisvę, ir savo struktūra tęsiasi demokratines lietuvių tradicijas. Mano supratimu, pirmoji prielaida neišlaiko politinės logikos kritikos, o antroji -- prieštarauja pačiai istorinei tikrovei". Istorinė tikrovė gali būti visai suprantama, tačiau sakyti, kad mūsų tautos noras kovoti už savo laisvę ... neišlaiko politinės kritikos, yra visiškai nesigaudymas nei istorijoje, nei politikoje. Ar daug buvo "politinės logikos", kai saujelė mūsų savanorių stojo į kovą su komunistų hordomis 1919 metais ir ... jie laimėjo laisvę Lietuvai. Ar logika rėmėsi narsi suomių tauta, kai atmintino žiemos karo metu 4 milijonų tauta pasipriešino 183 milijonų milžinui? Prarado daug žmonių ir žemių, bet apgynė laisvę. Pabaltijo kraštai 1940 m. prisilaikė "politinės logikos" ir viską prarado. "Tas laisvės nevertas, kas negina jos!"

Ne kiekviena "skirtinaga" nuomonė politinės akcijos krypties klausimu laikoma pasitarinavimu komunistui", kaip mano dr. Keblys. Tačiau yra principų, dėl kurių negali būti dviejų nuomonių, nes tada bet kokia išeivijos veikla, politinė ar kultūrinė, nustoja visos savo reikšmės. Prie tokių neginčijamų principų priklauso tautos noras kovoti už savo laisvę arba siekti nepriklausomybės. Kas šiam principui neprikaria, kas siūlo

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (60)

"BENDRADARBIAVIMO" OPERACIJOS

Kiekvienam iš mūsų pasidaronejauku, net šiurpu, kai pamatai, kad ir su savo tikru tautiniu broliu nebegalima susikalbėti. Sąvokos, definicijos, net tie patys žodžiai, jau neminint apie "greitų ir griežtų" sprendimų išvadas, - skirtingi, vis kitokių prasmų, susimaišę, susikraipę. Vienas minty turi arkli, kitas peteliškę, vienas diskusiją, kitas operaciją, trečias ramunėlę, ketvirtas okupaciją, penktas kovą, o šeštasis arbatą. Nubaudė mus Viešpats absurdo tvanu...

Dar kartą peržiūrėjau mano jau minėtus pasisakymus "dialogo su kraštu" plotmėje. V. Vaitiekūnas ištisą savo brošiūrą vadina "Bendravimas su Lietuva", J. Vilkaitis, J. Daugėla, K. Škirpa, K. Ališauskas mini santykiavimą, ryšius, koegzistenciją, nusiangažavimus, besąlyginę laisvės kovą, gaires, susitikimus, santykius su Lietuvos gyventojais ir pan. Su tuo kyla išeivijai rimtos ir opios problemos, ginčai ir diskusijos. Bet ne vienas iš tų asmenų nesveda problemas į "bendradarbiavimą su okupantu", nei to žodžio nepavartoja, vadinasi, bent pagrindinėse sąvokose "atsirukuoja".

Tik ne Krikščionių Demokratų Sąjungos pirmininkas A. Kasulaitis. Tai stačiai tragiškas atvejis. Jam išeivijos su Lietuva ir lietuvių tauta santykiavimo, dialogo, ryšių, koegzistencijos ir rezistencijos problema sprendžiasi "greitai, griežtai ir neatsaukiamai": arba tik žūtbūtinė kova, - arba tik bendradarbiavimas su okupantu!

Skaldantis piktumas

Toks kategoriškas ir "neatsaukiamas" kadaise buvusios stambios lietuviškos partijos pirmininko sprendimas, su kuriuo nesutinkančius ar net suabejojusius pirmininkas grasina išskirti iš lietuvių bendruomenės ar skubiai guldyti ant operacinio stalo, - man kelia susirūpinimo ir, be abejo, gąsdina.

Jei su pirmininku anksčiau nesutikau ir dabar dar ne visai sutiksiu, tai reiškia, kad mane jau pradėjo ėsti "bolševikinis vėžys", kad man reikalinga "skaudi, bet būtina" operacija, kad mane pjaus ir gal papjaus. Pirmininkas gi įsikarščiaavęs, egzaltuotas. Tad negaliu būti tikras, kad per skubėjimą jis išpjaus tik tą vėžiu susirgusią vietą, kur tikrai reikia. O gal jis man "su meile" ir galvą nupjaus, ypač kai nėra ko gailėtis tokių galvų, kurios perdėm negatyviai mano, kad ir "Dievo visiškai nėra"...

Toks chirurgų griežtumas gąsdina ne tik mane vieną, bet turbūt kelia nerimo ir tiems, kuriems Dievas, it uola, visuomet buvo ir tebėra. Politinis lietuvių krikščionių (pas mus daugiausia katalikų) blokas pokariniams laikais tremtyje ir išeivijoje nebesapizymi didele vienybe. Pvz. atskirų katalikiškų partijų Vlike šiandien net daugiau, negu buvusiuose demokratinuose Lietuvos seimuose. Tai kokio gi čia nogla: ar vienybės polinkis, ar dar didesnis skaldymasis?...

Ir kas pavojingiausia, iš to paties kamieno išaugo ir atsiskyrė dar vienas gana judrus sambūris (Lietuvių Frontas), kuris savo naujesniu bei jaunesniu tūriu ir net karingu vardu - frontas! - grėsia galiausiai užgožti motiną sąjungą. Bet kaip pasisklaidę bendraminčiai glausis po perekšlės motinos šiltu sparnu, kai jos "jaunosios kartos" pirmininkas nepripažįsta švelnesnių literatūros salionų taisyklių, tik veda "žūtbūtinę kovą", grasina operuoti, pastoviai vis susijaudinęs ir piktas?

Atviras vienybės kelias

Nežiūrint krikščionių partijos Biuletenio man užspaus tos negatyvios charakteristikos, ir anksčiau ir šiandien aš perdėm pozityviai linkėčiau sėkmės ir gyvybės lietuvių krikščionių klerikų partijai. Vien dėl to, kad ji yra gyvenimo faktas, reikalinga tremtyje ir gal dar bus labai naudinga ir suras tinkamą vietą išlaisvinsimoje Lietuvoje. Ji gi buvo tikroviškas lietuvių tautos komponentas, šalia kitų, ilgalaikis dvasinis ir ideologinis vitaminas, kurio negalima ir nereikėtų "skaudžiai, bet būtinai" išoperuoti.

Visokias tokio pobūdžio "operacijas" geriau patikėkime ne fanatizmais įkaitusiems žmonėms, bet pačiai gyvenimo raidai. Ji pasakys, kas liks išteisintas ir gyvas, ir kas bus palaidotas istorijos paraštėje.

Šiandien mūsų tautinė ir tarptautinė padėtis tokia, kad nei tautininkai, nei liaudininkai, nei santariečiai ir skautai, nei net socialdemokratų galėtų nebesibijoti krikščionių demokratų partijos. Anų ir josios svarbiausieji tikslai visiems bendri, visų maždaug tie patys, vienodai šventi ir "žūtbūtiniai". Tuo pagrindu, bent aš, nematyčiau per daug

kompromisus (deja, tokių atsiranda!), niekokią ta nelieka, kaip išskirti tokią mažumą ne tik iš politinio-visuomeninio, bet ir iš kultūrinio išeivijos gyvenimo. Todėl vi-

siškai tikslu, teisinga ir demokratiška bus ribotis daugumos vienybe, nusiūžiant nuo nepatenkintos mažumos (pabraukti žodžiai yra dr. (Nukelta į 5 psl.)

BRONYS RAILA

stambių kliūdžių visiems į vieną "partiją" susiglausti. Ypač po Antrojo Bažnyčios Susirinkimo su jo kai kuriais liberaliais, gal net per daug koegzistentiškais, tolerancija, dialogus ir socialines reformas skatinančiais nutarimais bei vėlesnėmis popiežiaus enciklikomis.

Na, jaunuomenė ligi 50 metų amžiaus gal dar tydomis, tamsių miegamųjų pogrindyje, maištaus prieš vieną sunkią kliūtį, - tai ta svarbi enciklika prieš "Pill". Bet jie nebus vieniši, nes girdėtis apie abejojančius vyskopus ir klebonus, o katalikų liaudis, kaip parodė prarastos įvairiuose kraštuose anketos, taip pat dar svyruoja: 20 kietų nuosimčių prieš "Pill", apie 70% už, o "neapsisprendusių" apie 10%...

Vadams būtinas tikslumas

Tragikomišką istoriją sutrumpinant, man lieka vienas neaiškumas. Krikščionių partijos pirmininko A. Kasulaičio pasisakymai iš esmės lygiai tokie patys centro komiteto Biuletenyje 1966 metais, kaip ir varpininkų žurnale 1968 metais. Amerikoje turime daug krikščioniškų laikraščių ir kultūrinių katalikiškų žurnalų, bet ligšiol per du metus nepastebėjau, kad srovės vadai būtų į tai specialiai atkreipę rimto dėmesio ir pirmininkui apraminti pasiūlę nors puoduką ramunėlių arbatos. Kodėl toks pasyvumas?

Tiesa, varpininkų žurnale jis nebemini skaudžių operacijų ir vėžio, bet pagrindinė problema jam lieka ta pati - bendradarbiavimas su okupantu. Prieš bendradarbiavimą su okupantu jis kovoja narsiai, žūtbūtinai, pasigėrėtinai - retorikais ir patetiškais paklausimais, filosofuojančiais išvedžiojimais. Ar laisvės kovai padeda, ar tautai gelbsti politinis bendradarbiavimas su okupantu bei jo atstovais? - klausia atvejų atvejais ir atsako: - Ne, nepadeda, o mūs pražudys, Kremlius mus geidžia sunaikinti, ir kas su juo bendradarbiaus, tas tarnaus ne tautai, bet okupantui... Didelė naujiena!

Suprasciau, jei tai būtų adresuojama Lietuvos ir išeivijos komunistams ar grupei diversantų, konkrečiai juos nurodant ir įtikinėjant, idant grįžtų į teisingą kelią. Bet ne, - taip kalbama, ir sakoma, ir grasinama mums kitiems. Kodėl? Juk tie mes visi kiti politinio bendradarbiavimo okupantui nesiūlėm ir nesiūlom, nei neminim ir jei pakalbama ta dingstimi, tai visai ne bendradarbiavimo kryptimi. O jei vienas ar pusė procento taip ir pakalbėtų, tai argi čia būtų išeivijos visuomenė ir priežastis šaukti gevalt?

Mes, elliniai žmoneliai, galime kartais susimaišyti gramatikoje, neskirti sąvokų ir žodžių reikšmių, o susimaišę ir nušnekti pagal "gudrią" patarę - kaip pavadinsi, taip nepagadinsi. Bet įžymių partijų pirmininkai tokios jurgelio durnelio privilegijos neturi. Jie privalo problemas pateikti aiškiai, teisingai, tiksliai, jas aptarti preciziškai ir tada siūlyti realius sprendimus. Jie gi ne literatūrinis salionas. Jei jie kokią dalyką klaidingai spres ir pavadins, tai pagadins.

Okupantas nesiūlo bendradarbiauti

Gal ne vietoje čia keliskart nusišypsojau, bet kad pirmininko pareiškimai visą tokią rimtą ir svarbią mūsų politiką užsienyje jau per daug paverčia kone donkichotiška komedija.

Savo pareiškimais jis atima bet kokią pagrindą diskusijoms ir pačioms mūsų laikysenos bazėms svarstyti. Angažuodamas visą partijos prestižą, jis svaidosi žaibais ir kuria laužo ugnį visiems, kurie tik "už bendradarbiavimą su okupantu". Jam ir Kremlius tartum siūlęs bendradarbiavimą politinei emigracijai sunaikinti. Bet gi Kremlius su savo kvilingais nuolat pabrėžia, kad jokio politiško idėjinio bendradarbiavimo su imperialistais ir buržuazija jis nenori, ypač su fašistiniais emigrantais, ir kad jis nė negalvoja apie kokią ideologinę koegzistenciją. Net su savo pačių nukrypėliais Čekoslovakijoje jis sutiko koegzistuoti tik su tankų divizijomis.

Aš jau minėjau LTSR kultūrinių ryšių komiteto vicepirmininko pasisakymus ir juos panagrėnėjau. Nei Kremlius, nei jo kvilingai mums jokio bendradarbiavimo nesiūlo, apie jį nekalba, savaime aišku, jo ir nenori. Jie tik nori užsienyje platesniu mastu varyti savo politinę ir ideologinę propagandą, o su lietuvių išeivijos gyvenimu "susipažinti" tiek, kiek tai propagandai gali būti naudinga. Tai ir viskas. Jokių didelių gudrybių čia nematyti. Mūsų dalykas tai teisingai suprasti.

Gaila, Kasulaičio putotų ir gąsdinančių žodžių niagara yra visai not to the point. Reikėtų pirmiausia ne savo tautiečius šokti operuoti, bet kovoti prieš aną komunistinio "ugnies laužo" propagandą. Tik tam neužtenka patetikos, bet kaip jau pulk. K. Ališauskas sakė, - reikia jaunimui pačiam geriau su problemomis susipažinti ir pasiruoti.

MOKSLO IR TECHNIKOS PASAULYJE

MĖNULIS IR... STERILIZACIJA

Modernus žmogus jau seniai apsiprato su žodžiu "sterilizacija". Sterilus — tarp kitko reiškia be bakterijų ir virusų, be šių neįsivaizduojamai mažų ligos sukėlėjų. Mūsų šimtmečio

SUPAINIOTI
VARDAI...

(Atkelta iš 4 psl.)

Keblio). Tokia mažuma seniai egzistuoja. Juk seniai veikia tokia Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija. Manau, kad ten atsirastų vietos keliems ar ke-liolikai naujų "atsivertėlių", kuriuos tiksliau būtų pavadinti dezertyrais iš lietuviško kovos lauko.

Baigiant galima pastebėti, kad Dr. Keblio paskaita pasižymi sisteminu minčių dėstymu, buvo gerai suplanuota, tik remiasi keliomis klaidingomis prielaidomis. Todėl su daugeliu jo išvadų ar siūlymų dauguma (vėl ta dauguma!) nesutiks. Reikia tikėtis, kad autorius subręs ir pats pamatys, kur katras kelias veda. Visų lietuvių politinė integracija neįmanoma, nes vieny kelias į Vilnių tiesiamas per Washingtoną, o kitų per Maskvą.

eigoje medicina ir chemijos mokslas atskleidė dešimtis nežinomų ligų sukėlėjų ir tuo pačiu sukūrė visą eilę medikamentų bei cheminių medžiagų, kurie padeda sunaikinti šiuos sukėlėjus. Ne vienam skaitytojui kils mintis, ką gi bendro turi mėnulis su sterilizacija? Neišsigaskite, niekam nereikės skristi į mėnulį norint sterilizuoti chirurgo instrumentus ar tvarstomąją medžiagą. Ir vis tik paskutiniuoju metu mokslininkų tarpe galima vis dažniau išgirsti balsus, keliančius nerimą, kai kalbama apie kelionę į mėnulį ir... sterilizaciją. Reikalas tame, jog mėnulio paviršiuje gali būti įvairių, žmonijai dar nežinomų mikroorganizmų, kurių savybės visiškai neįstirtos ir kurie gali tapti nežinomų ligų sukėlėjais. Astronautai, išlipę mėnulio paviršiuje ir tyrinėdami jį, apsikrės šiais mikroorganizmais ir grįždami atgal į žemę atveš juos į mūsų planetą. Šie mikroorganizmai gali būti ne tik ant astronautų kūno, bet ir jų rūbuose, atvežtuose akmenų, uolienų ar "mėnulio dulkių" pavyzdžiuose. Nesunku įsivaizduoti, kas atsitiktų mūsų planetoje, kur žmonės neturi jokio imuniteto prieš šiuos organizmus ar medikamentų, kurie galėtų juos sunaikinti. Nežinomos ligos galėtų žaibo greitumu išsiplatinti pasaulyje ir kol bus surasti preparatai kovai su jomis, gali

išmirti ištisos tautos. Žinoma, visa tai skamba perdėtai, galimybė surasti mėnulyje kokius nors organizmus nėra didelė, tačiau... atsarga gėdos nedaro.

Jungtinių Amerikos Valstybių organizacija NASA (National Aeronautics and Space Administration) jau šiandien ruošiasi grįžtančių iš mėnulio astronautų priėmimui. Šiuo metu Houston mieste (Texas) įrengiama speciali laboratorija "mėnulio keleiviams". Laboratorijos, pavadintos Lunar Receiving Laboratory tikslas yra ištirti astronautų sveikatą, sterilizuoti jų rūbus, įrankius bei instrumentus, iš mėnulio atvežtus uolienų pavyzdžius. Visi įrengimai šioje laboratorijoje kaštuos net 8,1 milijonus dolerių ir todėl lengvai galima įsivaizduoti, jog Amerikos mokslininkai labai rimtai ruošiasi kovoti su galimais mėnulio mikroorganizmais.

Norint žemės aplinką apsaugoti nuo užkrėtimo galimais mėnulio virusais ir bakterijomis, astronautai galės iš mėnulio grįžusią Apollo kabiną tik tada atidaryti, kai ji bus sujungta su plastinės masės tuneliu. Šis tunelis yra hermetiškai uždaras ir veda į maždaug 11 m. ilgio patalpą, įrengtą specialiame laive (turiu galvoje, jog Apollo kabina nusileis vandenyne). Astronautai, lydimi vieno gydytojo ir vieno inžinieriaus, liks visiškai izoliuoti nuo išorės. Laivui pasiekus kurį nors Amerikos uostų, minėta patalpa specialiu lėktuvu ar malūnsparniu bus tiesiog perkelta į Houston mieste įrengtą laboratoriją. Tik tada astronautai vėl panašiai įrengtu tuneliu gali palikti aukštą patalpą ir persikelti į erdvesnius, gerai įrengtus kambarius laboratorijoje. Tačiau ir šie kambariai yra aklinau atskirti išorės pasaulio. Juos sudaro patalpos miegui, virtuvė, maža gimnastikos salė ir medicininis skyrius su

PIRMOJI PAMOKA...

Vyt. Maželio nuotrauka

kambariu operacijoms. Kad astronautai net tris savaites užtrukstančių tyrinėjimų metu jaustusi esą lyg namuose, jiems skirtos patalpos apstatytos "Early-American" stiliaus baldais.

Mokslininkai, kurie tyrinės astronautų atvežtus "mėnulio dulkių", uolienų ar kitų radinių pavyzdžius, turės daugiau laisvės. Jie įeis iš laboratorijos patalpų per ištisą sistemą, įvairių vakuma kamerų, dezinfekcijos šliužų ir kitų įrengimų, įgalinčių apsaugoti žmones nuo užsikrėtimo nežinomomis bakterijomis. Tokiu būdu mokslininkai galės tyrinėti atvežtus pavyzdžius visiškai nesueidami ir kontaktą su astronautais. Visi pavyzdžiai bus ištirti biologiškai, cheminiai, spektrometriniai ar gama spindulių pagalba. Labai mažos mėnulio "medžiagų" dozės injekcijų pagalba bus perkeltos visiškai sterilioms pelėms ir šie gyvulėliai bus nuolatos stebimi, ar jie neparodys kokių nors nežinomų ligų užsikrėtimo ženklų. Turint galvoje, jog ir mokslininkai, dirbantieji laboratorijoje, gali užsikrėsti nežinomais mėnulio mikroorganizmais taip pat imtasi priemonių tokiam nelaimės atvejui išvengti. Visi laboratorijoje dirbantieji asmenys turės pereiti karantiną

iki bus įsitikinta, jog atvežtieji pavyzdžiai neturi jokių kenksmingų organizmų.

Kai laboratorijos mokslininkai, trijų savaitių bėgyje nustatys, kad pelės ir žmonės liko sveiki, kai visos nežinomos medžiagos bus visapusiškai ištirtos, astronautai galės palikti laboratorijos patalpas.

Kaip matome, kelionė į mėnulį, kuri mūsų šimtmečiuje vis labiau artėja prie išsipildymo dienos, turi daugybę problemų. Vieną iš jų — astronautų grįžimą į žemę ir jų kontaktą su išoriniu pasauliu, mokslininkai galvoja esą jau išsprendę. Reikia tikėti, jog ir kitos problemos bus taip pat sėkmingai išspręstos ir žmogus teisėtai galės didžiuotis savo gabumų, išradingumo bei proto vaisiais.

Gediminas Šlikas

LIETUVIŲ FONDO
NARIAI

Š. m. rugpiučio mėn. į Lietuvį Fondą nariais įstojo:

\$300.00: a. a. Broniaus Glado Atm. Įn. Po \$100.00: Pirmojo Lietuvos kareivio a. a. Povilo Lukšio, žuvusio dėl Lietuvos laisvės 1918 m., Atm. Įn. Pirmojo Lietuvos karininko a. a. Anta-

no Juozapavičiaus, žuvusio dėl Lietuvos laisvės, 1918 m., Atm. Įn., Chicagos Anglijos Lietuvių Klubas (pirm. Leonas Venckus), a. a. Aleksandro Širvinsko Atm. Įn., Jonas F. Mockevičius, a. a. Aleksandro Vardžiukevičiūtės-Jurgelionienės Atm. Įn., Joana ir Kazys Dudėnai, a. a. Juozo Bliūdžiaus Atm. Įn., Mons. Vitas Martusevičius.

Tuo pačiu laiku įnašus padidino:

Dr. Janina ir Algirdas Jakševičiai iki \$300.00, Kazimieras Petkūnas iki \$2,-200.00 (mirė 1968. VII. 31), Erich Under iki \$350.00, a. a. vysk. K. Paltaroko Atm. Įn. iki \$435.00, Alfonsas ir Ona Kinduriai iki \$500.00, a. a. Vlodo ir Emilijos Pūtvių Atm. Įn. iki \$251.00, a. a. dr. Vinco Kanaukos Atm. Įn. iki \$410.00, dr. Vytautas ir Elena Damijonaičiai iki \$1,000.00, dr. Petras ir Laima Žemaičiai iki \$600.00 Albina ir Antanina Repšiai iki \$200.00, Nežinomo Lietuvos Kario Įnašas iki \$956.80.

Tuo pačiu laiku PRADINIŲ įnašų gauta:

Prano Kacionio \$10.00, a. a. karo aviacijos majoro Kazimiero Šimkaus Atm. Įn. \$33.33, Vaclovo Biručio \$10.00 ir a. a. Dariaus ir Girėno Atm. Įn. \$25.00. (Sk.)

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Seniausia firma JAV oficialiai autorizuota
V/O Vneshposyltorgo priimti

DOVANŲ SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ IR USSR IŠ ANKSTO APMOKANT MUITĄ.

Mūsų prityrusių tarnautojų štabas garantuoja klientams:
TIKSLŲ IR NEKLADINGĄ PATARNAVIMĄ,
GREITĄ IR SAVO LAIKU SIUNTINIŲ
IŠSIUNTIMĄ.

VISI SIUNTINIAI APDRAUDŽIAMAI PAGAL
VISĄ SIUNTINIO VERTE.

IŠRŪPINAME GAVĖJO PARAŠĄ APIE
SIUNTINIO GAVIMĄ.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

yra autorizuota firmos PODAROGIFTS, INC. priimti dovanų užsakymus Sovietų gamybos prekėms ir piniginiams certificatams.

UŽSAKYMAI PAGAL PASIRINKIMĄ.

ĮSITIKINKITE PATYS!

Aplankykite bet kurį mūsų skyrių JAV didesniuose miestuose, kur klientų patogumui yra didelis prekių pasirinkimas.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106. Tel. (215) 925-3455

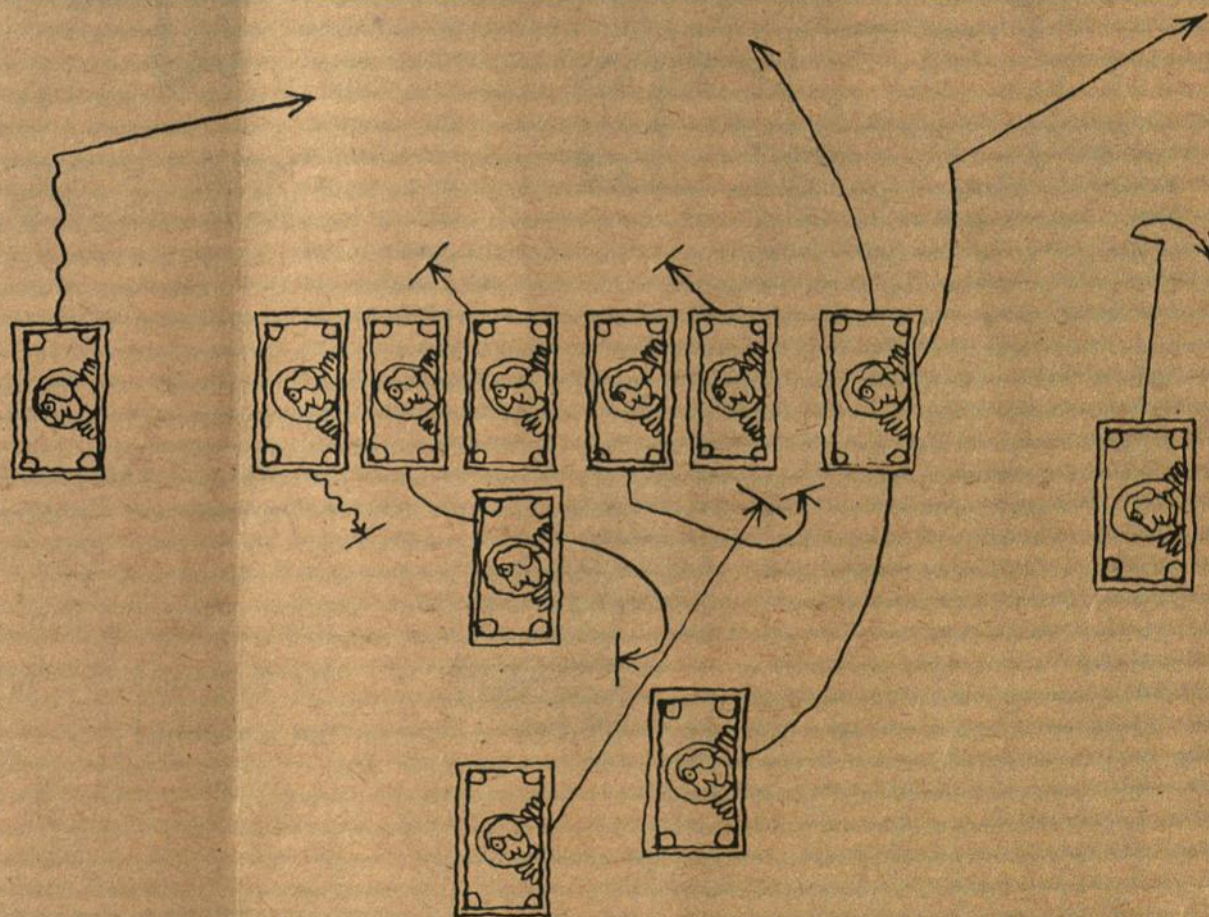
S K Y R I A I:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 632 W. Girard Ave., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632, 4102 Archer Avenue, FR 6-6399
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 787 E. 185th Street, 486-1826
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07206, 943 Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33137, 2755 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55414, 217 E. Hennepin Av., FE 2-4908
NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, OHIO 44134, 5432 State Road, -----749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 246 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103, 1512 N. 39th Street, ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
SPRINGFIELD, Mass. 01103, 1840 Main Street, 736-9636,
RE 4-8354
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-9163
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave.,
691-8423

CENTRINĖ ISTAIGA:

NEW YORK, N. Y. 10003

220 PARK AVENUE SOUTH. Tel. (212) 982-8410

Your ball. First and ten.

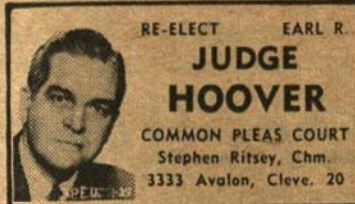
Jūsų tikslas yra taupyti pinigus su palūkanom.
Pinigai padėti jūsų sąskaiton iki mėnesio 10
dienos, neša palūkanas nuo mėnesio 1 dienos.
Pradėkit dabar.

Cleveland Trust

Didžiausias Ohio bankas

Clevelande suruošoje Lietuvių Dienoj dalyvavęs LB Rochesterio apylinkės choras su dirigentu J. Adomaičiu.

mo sąrašai.

Apstu lietuvių ir anglų kalbomis knygų suaugusiems ir vaikams, taipgi muzikos plokštelių, bei rūpestingai Ugnelės Stasaitės surinkti didžiuliai nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų rinkiniai.

Vakare toj pačioj salėj I apylinkės pirmininkas F. Eidimtas pasveikino per 400 susirinkusių svečių ir LB Rochesterio apylinkės chorą, J. Adomaičio vadovaujamą.

Choras labai patiko. Turinys tikrai sveikintinas. Parinkta įvairių nusiteikimų bei įvairių techniškių sunkumų. Malonu konstatuoti, kad nebuvo nusibodusių dainų dainelių, bet išgirdome ir tokių, kurios bene pirmą kartą sukambėjo Clevelande. Choras išmiktintas pavyzdinčiai.

Drausmė ryški ir raiški. Smulkių atspalvių bei kontrastų nedaug tevertota, gal tai dirigento atsargumas, bet užtat deriniai be klaidų ir

Grandinėlės šokėjos Ingrida Raulinaitytė ir Dalia Juodėnaitė.

LIETUVIŲ DIENA CLEVELANDE

LB Clevelando I ir II apylinkių valdybos rugsėjo 22 d. surengė jau XVI Lietuvių Dieną.

Po pamaldų abiejose lietuvių bažnyčiose, lankytasi Nauj. parapijos salėje, kur vyko dailės kūrinių bei kitokių eksponatų paroda, o mažesnėje patalpoje -- skoningos vaisės beveik per visą dieną.

II apylinkės pirm. K. Žiedonis, taręs malonų įžanginį žodį, pakvietė PLB pirmininką J. Bačiūną atidaryti parodą.

Čia pat buvo pristatytas ir Australijos B-nės pirmininkas S. Narušis.

Paroda turtinga, bet be katalogo. Visi dailininkai -- clevelandiečiai. Vienas kitas jų net kai kam buvę nežinomi, nustebino kaip džiuginanti staigmena. Matėme įvairios vertės kūrinių, įvairaus išsilavinimo bei gabumų autorių. Turinys -- nuo portretų ir gamtos vaizdų iki abstraktų. Be tapybos, buvo truputis mozaikos ir skulptūros.

Parodoje su savo kūriniiais dalyvavo: L. Balienė, J. Minkūnienė, R. Gražulis, M. Kižienė, P. Lelys, R. Laniauskas, A. Muliolis, K. Šlapelienė, E. Muliolienė ir R. Jachimavičiūtė. Pradedantiems linkime sėkmės.

Toliau buvo parduodami jubiliejiniai medaliai ir lėkštės su ornamentais ir herbais, Lietuvių Fondo skelbimai su konkrečiais jau surinktų lėšų \$459,496,89 suma ir jau iš to atiduota lietuvių bei ugdyti \$65.000,00, mirusių bei žuvusių įamžinti

PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 10 IKI 5:45, PIRMAD. IR KETVIRTAD. 10 IKI 8:30, SKYRIUOSE 10 IKI 9:30. MES DUODAME IR IŠKEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S ALL 7 STORES **BASEMENTS**

Berniukams 100% vilnoniai su šiltu pamušalu puspalciai

25% iki 40% pigiau normalios kainos

10.90

Palyginkit su 14.99
Sutaupot 4.09 ant puspalcio

Spalvos:

- Vyno • Tamsiai mėlyna
- Varinė • Dydziai nuo 8 iki 18.

100% vilnonis su 100% Orlon acrylic pamušalu ir prisegamu kapišonu.

\$2 įmokėti užsakant. Laikys iki spalio. Teiraukitės apie patogias mokėjimo sąlygas.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu:
CH 1-3070;

Lorain 233-6141; Elyria 322-6304
BASEMENT BOYS' CLOTHING,
ALL 7 STORES

net privalomieji disonansai atrodė įtikinami. Pastebėjome gražių ir stiprių balsų, nors ne visi choristai išsižioja, kiek reikia. Šen ten nepakankamai buvo girdimi altai bei tenorai, bet ši kartą choras nebuvo pilnos sudėties -- dalyvavo apytikriai 35 asmenys. Būtų sveikintinas ir daugiopai nau dingas dalykas tokį chorą dažniau kvieisti į įvairius miestus.

Solistas kunigas L. Januška -- labai malonaus tembro baritonas. Nors dažniausiai šitą partiją dainuoja tenorai, bet čia vis dėlto praskambėjo tinkamai. Linkime gerbiamam kunigui plačių sių polėkių. Turimieji duomenys lyg garantuoti (Nukelta į 7 psl.)

IMONĖ

reikalingos moterys, nuo 7-3:30 val. vak.

Švarus, pastovus darbas. Imonė randasi prie pat CTS Rapid stoties.

Kreiptis į
Apex Paper Box Co.
2716 E. 79 St.
(97-99)

OFFSET PLATEMAKER

Permanent position open in an established progressive plant for a journeymen pay. Call 313 -- 931-5609.
(96-100)

LITERATŪROS

VAKARAS

ŠEŠTADIENI,
SPALIO 5 D.,
7 VAL. 30 MIN. VAK.
SV. JURGIO PARAPIJOS
SALĖJE.

**DALYVAUJA
ANDRIUŠIS
BRAZDŽIONIS
GUSTAITIS
SANTVARAS**

PO 20 METŲ IŠSISKYRIMO
NAUJA ŽODŽIO SAKYTOJŲ
KELIŲ PO ŠIAURĖS
AMERIKA.
VIENINTELĖ KARTĄ
CLEVELANDE.
BILIJAI \$4, \$3, \$2
GAUNAMI DIRVOJE.
**VISUS MALONIAI
KVIEČIA**
TĖVYNĖS GARSAI IR
L. ENCIKLOPEDIJA.

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
INSURED SAVINGS

• Ramovėnų susirinkimas, įvykęs užpraeitą sekmadienį svarstė skyriaus garbės nario (Jubiliejinų metų proga) išrinkimą. Valdybos ir specialios komisijos pasiūlytas plk. Vladas Braziulis. Slaptu balsavimu, daugumos susirinkimo dalyvių buvo išrinktas garbės nariu.

Kariuomenės šventės minėjimas, 50 metų nuo Lietuvos laisvės iškovojoimo sukakčiai atžymėti, numatyta surengti lapkričio 9 d.

Tokios brangios sukakties minėjimas įvyks ir Chicagoje lapkričio 23-24 dienomis, rengiamas LVS "Ramovės" centro valdybos, šioje šventėje atstovauti Clevelando skyrių ramovėnams susirinkimas išrinko: V. Knistautą, F. Eidimtą, V. Jokūbaitį, J. Kaklauską, L. Dautartą, S. Lukosevičių, S. Butrimaitį ir K. Budrį.

I susirinkimą atsilankė iš Australijos atvykęs maj. S. Narušis, kuris šiltu žodžiu perdavė sveikinimus Australijos krašto ramovėnų ir visų lietuvių vardu.

(ef)

• "Šėlmis" naujas, Amerikoje pirmą kartą atliekamas, šokis vaizduoja merginų atsispyrimą vyliojančiams vyrų žodžiams. Jį matysite GRANDINĖLĖS koncerto metu spalio 13 d., 3 v. p. p. WHK Auditorijoje, 500 Euclid Ave. (automobilių pasistatymas už salės). Bilietų kaina visiems priinama, \$1, \$2 ir \$3. Juos galima gauti Balio Gaidžiūno "Patrijoje", sekmadieniais šv. Jurgio parapijos salėje, pas A. ir L. Sagius, "Baltic" krautuvėje, pas grupės šokėjus, muzikantus bei jų tėvus.

• Margarita Tarutienė mirė š. m. rugsėjo 24 d. Velionė pašarvota Jakubs & Son laidotuvų namuose, 936 E. 185th St., Clevelande. Laidojama šeštadienį, rugsėjo 28 d., 10 v. ryto iš šv. Jurgio bažnyčios Visų Sielų kapinėse.

• Saxbe į Senatą rinkimų vjaus direktorium Tautybių Divizijoje išrinktas inž. Raimundas Kudukis, ALR Clevelando skyriaus pirmininkas, veiklus visuomeniniuose darbuose amerikiečių tarpe, Republic Steel Corp. inžinierius, ir lektorius Cleveland State Universitete. Saxbe yra respublikonų kandidatas į Senatą vietoje nominacijas pralaimėjusio senatoriaus Lausche.

LIETUVIŲ DIENA...

(Atkelta iš 6 psl.)

ja nepaprastus laimėjimus. Kiti solistai -- V. Žmuidzinas ir V. Ciemenis pagražino dainas geru stiliumi ir subtilia atspalvių darna. Toli gražu ne kiekvienas choras turi tokių muzikalių solistų. Fortepionu protarpiais lydėjo K. Saladžius. Apdairus, patikimas, tikslus ir jautrus. Praturtino, tačiau niekur nenustelbė choro.

Antrosios dalies pradžioje pasirodė dvi tautinių šokių grupės (būtu naudingiau palikti ilgesnį laiko tarpą nuo vienos iki kitos): Sv. Kazimiero -- lituanistinės

mokyklos, J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko vadovaujama ir Čiurlio ansamblio, M. Aukštočio ir N. Motiejūnienės vadovaujama.

Abi grupės pašoko sklandžiai ir grakščiai.

Vyresnieji rodė daugiau elegancijos, o mažesnieji -- lengvo vikrumo. Viskas gyva, linksma ir įmantrū. Klaidų labai mažai. Bendrai nuo praeitų metų pasiekta žymios pažangos.

Publika jausmingai priėmė šokėjus ir dar karščiau chorą.

Programai pasibaigus F. Eidimtas padėkojo visiems dalyviams. Porą žodžių tarė S. Narušis, labai artimas lietuvių

reikalų gynėjas County Auditor R. Perk ir kandidatas į Ohio tarybą G. Voinovich.

Visais administravimo ir ūkio reikalais stropiai rūpinosi bemaž visi abiejų valdybų nariai.

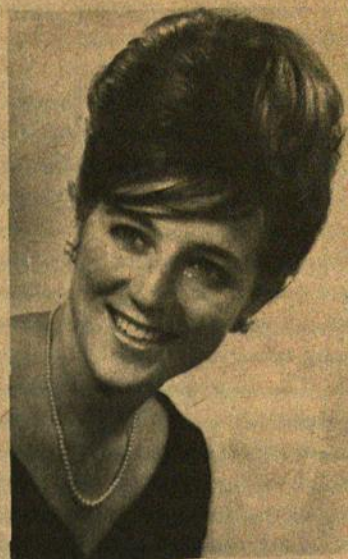
Šeimininkavo kantriai ir ištvermingai drauge ir talkininkai V. Blinstrubas, S. Fabrinkis, J. Šlapelis su darbušiomis ir energingomis O. Jokūbaitiene ir A. Jonaitiene. Vladas Braziulis

ŠI ŠEŠTADIENI, RUGSĖJO 28 D.

DALYVAUKITE DIRVOS RUOŠIAMAME JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSO

DALIA ZAKARAITĖ

KAROLĖ DAMBRAUSKAITĖ

KONCERTE

Konkurso koncertas įvyksta Slovenian Auditorium

6417 St. Clair Avenue, Clevelande

DALYVAUJA:

**JUOZAS ALEKSIŪNAS,
VIOLETA ČIŽAUSKAITĖ-BALČIŪNIENĖ,
LIUCIJA BUIVYDAITĖ,
ASTRA BUTKUTĖ,
KAROLĖ DAMBRAUSKAITĖ,
VIKTORIJA GRIGELAITYTĖ,
VYTAUTAS NAKAS,
LEONILIJA NAKUTYTĖ,
DALIA ZAKARAITĖ**

PO KONCERTO ŠOKIAI IR TURTINGAS BUFETAS

Bilietai nuo 4 iki 2 dol. jau gaunami Dirvoje.

VIOLETA ČIŽAUSKAITĖ
-- BALČIŪNIENĖ

ASTRA BUTKUTĖ

JUOZAS ALEKSIŪNAS

LIUCIJA BUIVYDAITĖ

VIKTORIJA GRIGELAITYTĖ

LEONILIJA NAKUTYTĖ

VYTAUTAS NAKAS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dr. Albertas Gerutis**, Lietuvos Pasiuntinybės Patarėjas Šveicarijoje, šiuo metu Bonnoje, Vokietijoje, tariasi su vokiečių užsienių reikalų ministerija dėl jos archyvų iš 1917-1925 metų, kuriuose yra daug medžiagos apie Lietuvą.

Dr. A. Gerutis yra LNF leidžiamos anglų kalba apie Lietuvą knygos vienas iš autorių ir redaktorių. Šis leidinys jau atiduotas spaustuvei. Leidžia Manyland Books Inc. leidykla.

• **VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas** praneša, kad jo pasikalbėjimas per televizi-

ją apie Lietuvą per 13 kanalą New Yorke iš 24 dienos, kaip anksčiau buvo skelbta nukeliamas į spalio 2 dieną, 10 val. vak., antadienį.

• **Kun. Gintautas Sabataitis**, S. J., studijuojas klinikinę psichologiją Xavier Universitete, Cincinnati, Ohio, gavo Ohio valdžios stipendiją 1968-69 mokslo metais gilinti klinikinę praktiką Longview State Hospital, didžiausioje Ohio valstijos protiniai sergančių ligoninėje. Šią vasarą Tėvas Sabataitis turėjo National Institute of Mental

Health stipendiją dirbti St. Elizabeth's ligoninės, Washington, Behavioral and Clinical Research Studies Centre su narkotikų vartotojais ir hippiais.

• **Kazys ir Valerija Vailikos**, gyv. Munster, Ind., šiomis dienomis įstojo į Vilties Draugiją ir per ALT S-gos pirm. T. Blinstrubą įteikė savo įnašą. Sveikiname naujus viltininkus ir dėkojame už jų paramą Dirvai.

NEW YORK

• **ALT S-gos 1-jo skyriaus** narių visuotinis susirinkimas įvyks spalio 5 d., šeštadienį, 7 val. vak., A. Jurgėlos patalpoje: 1497 Putnam Avenue, Brooklyn, N. Y.

Po vasaros atostogų pertraukos, skyriaus Valdyba vėl rūpinasi pagyventi skyriaus veiklą ir supažindinti su numatyta skyriaus veiklos programa. Vėliau seks diskusijos ir laisvas pašnekesys.

Skyriaus Valdyba kviečia visus skyriaus narius ir bendraminčius šiame susirinkime dalyvauti.

• **Pavergtųjų Europos Tautų 15-ji sesija** atidaro ma š. m. 24 d., 3 val. p. p. Carnegie Endowment salėje, New Yorke.

• **V. Natkus-Natkevičius**, Vasario 16 gimnazijos direktorius, rugsėjo 22 d. New Yorke kalbėjo per "Laisvės žiburio" radiją, o vakare padarė pranešimą gimnazijos rėmėjams demonstruodamas filmą iš gimnazijos mokinių gyvenimo ir darbo.

CHICAGO

DARBINGAS IR TURINGAS POSĖDIS

Rugsėjo 21 d. Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio Valdybos pirmininko Kazio Kasakaičio bute įvyko pirmas rudeninis valdybos posėdis. Jame dalyvavo: K. Kasakaitis, J. Grauzinis, St. Vidmantas ir I. Andrašius.

Be įvairių kasdieninių LTA Sambūrio reikalų, ku-

Spalio 5-6 d.d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyks tradicinė madų paroda. Rengia Putnamo seselių rėmėjų komitetas. Nuotraukoje dalis rėmėjų ir modeliutojų tariasi parodos pasiruošimo darbais. Iš kairės: M. Remienė, D. Bartkienė, J. Cijūnienė, S. Olšauskienė, J. Dočkienė, M. Memėnaitė, O. Gradinskienė, R. Prapuolenienė ir V. Bartkienė.

rie laukė valdybos pasisakymo ir sprendimo, taip pat buvo jautriai prisiminta ir mūsų spaudos klausimai. Dirvos laikraščiu paremti paskirta 50 dolerių auka. Teigiamai įvertinus L.S.T. Korp! Neo-Lithuania stovykloje atliktus darbus, Slyvinų Vasarvietėje Lake George New Yorke, jos išlaidoms sumažinti padaryta 50 dolerių auka.

Be to, nuspręsta š. m. advento metu surengti literatūrinį vakarą Sibiro tremtinius prisiminti ir juos atitinkamai pagerbti. Programoje bus Chicago visuomenei Stefanijos Rūkienės I-jo tomo "Vergijos kryžkeliuose" knygos pristatymas ir kiti originalūs dalykai, kurių šiuo metu valdyba dar nenori skelbti. (ia)

RUDENS BALIUS

ALT S-gos Chicago skyrius spalio 26 d., šeštadienį, Balio Pakšto salėje rengia tradicinį Rudens Balių su įdomia programa. Chicago lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą.

• **Mok. Gailutė Valiulienė** naujiems mokslo metams prasidėjus įsijungė į Chicago Amerikos Lietuvių Montessori draugijos Vai-

kų Namelių auklėtojų eiles. Pedagoginė veikla mok. Valiulienė pradėjo Vokietijoje. Sėkmingai užbaigusi darželio mokytojų kursų ji ėjo vaikų darželio vedėjos pareigas. Amerikoje aktyviai įsijungė į visuomeninį darbą ir jau antri metai dėsto lietuvių kalbą Marquette Parko lituanistinėje mokykloje.

• **V. D. Universiteto monografijai** paruošti redakcinė komisija prie Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje jau baigia rinkti medžiagą. Jau susirūpinta, kaip šiam svarbiam veikalui atspausdinti sukelti reikalingą gana stambią dolerių sumą. Kol kas ruošimo išlaidas iš savo kuklaus išdėsto padengia pati draugija. Inžinieriai E. Manomaitis — 10, V. Vintartas — 13, J. Sakalas — 5, S. Švedas — 10, R. Šiaudikis — 5, K. Bertulis — 5, D. Adomaitis (1968. IX. 12) — 10 viso 58 dolerius paaukavo. O Bostono inž. J. Mikalauskas kaip ir kasmet apie Kalėdas parėmė profesorių draugijos veiklą visa šimtaine. Tikimės, kad tokiame svarbiame veikale atsiras kilnios dvasios ir dosnios rankos mecenatas ar keli tūkstantininkai, kurie numano to veikalo didžią reik-

šmę mūsų tautos labui. Bus santraukos anglų kalba. Kolegos inžinieriai, įgiję diplomus 1940-1944 metais atsiųskite gynybos datą, diplomantų būrelio skaičių, projektų temas ir, žinoma, pavardes. **A d r e s u o k i t e:** Prof. St. Dirmantas, 6616 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, U. S. A.

Už pradinę auką pirmiesiems aukotojams Lietuvių Profesorių Draugijos vardu viešai skelbiu gilią padėką.

Prof. St. Dirmantas, L. P. D. A. pirm.

1ST CLASS AUTOMATIC SCREW MACHINE

SET UP MAN & OPERATOR. On Brown & Sharpe. Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerances. Good future steady work. 54 to 60 hours per week. No lay offs in 10 years.

HYDRALINK CORP.
3100 E. 10 MILE, WARREN, MICH.
313 — 757-4600 Ask for Mr. Kasper (98-99)

**FOUNDRY HELPERS
AND
MOLDERS
STEADY POSITIONS
FOS ALUMINUM CASTINGS
WILLIAMS FOUNDRY
FAIRVIEW LANE
BERLIN, CONN.**
(98-101)

MECHANICAL ENGINEER

Major lighting fixture mfr. needs M. E. with degree to plan and complete project assignments. Previous experience in sheet metal desirable.

He will report directly to our Chief Engineer and be responsible for material handling, conveyor systems methods and layout, equipment selection and evaluation, and plant facilities.

We offer full company retirement and insurance company. This position is in our:

UTICA, OHIO Plant

We will assume relocation expenses.

PLEASE CALL COLLECT or send complete resume in confidence to: Mr. W. J. WHOLEAN, Personnel Mgr.

**THE MILLER
COMPANY**

99 Center St.
Meriden, Conn. 06450
(203) 235-4474

(98-100)

Amerikos Lietuvių Montessori d-jos Chicagoje Vaikų Namelių rytinė grupė su vedėja mok. J. Juknevičiene ir nauja mokytoja G. Valiulienė.

PLANINGAS TAUPYMAS

**MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!**

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo lankštus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo lankštus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Pianisto Antano Smetonos, neseniai grįžusio iš Europos, rečitalis įvyks Chicagoje Jaunimo Centre spalio 12 d. 8 v.v. Rengia Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Chicago klubas. Chicago lietuvių visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š. m. rugsėjo 24 d. mirė mūsų mylima žmona ir motina

A. A.

MARGARITA TARUTIENĖ.

Velionė pašarvota Jakubs & Son laidotuvių namuose, 936 East 185th Street, Cleveland, Ohio.

Gedulingos pamaldos už velionės sielą bus šv. Jurgio parapijos bažnyčioje rugsėjo 28 d., šeštadienį, 10 val. ryto. Iš čia bus palydėta į Visų Sielų kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę vyrai, dukterys, sesuo, brolis, žentai ir kiti giminės

Pareigingam žmogaus ir tautų laisvės gynėjui

A. A.

KĖSTUČIUI PETRAUSKUI

žuvus Vietname, didžiojo skausmo valandoje tėvams SEVERINAI ir IGNIUI PETRAUSKAMS, broliui ALGIUI, L. S.T. Korp! NEO-LITHUANIA CHICAGOS PADALINIO nariams-korporantams ir jo giminėms reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą ir kartu liūdime

Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio Valdyba Chicagoje

Mielam Tėveliui

A. A.

VILIUI ŠVARCUI

mirus, gilią užuojautą reiškia jo sūnui PAULIUI ŠVARCUI su šeima ir kitiems jų šeimos artimiesiems

Lietuvių Veterinarijos Gydytojų Išeivijoje Draugijos Valdyba